

Nr 379

Av herr **Pettersson, Harald, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.*

(Lika lydande med motion nr 609 i Andra kammaren)

De bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter, som statsmakterna gjort utfästelser att lämna skolornas huvudmän, har under senare år blivit föremål för en allt större eftersläpning. Skolornas huvudmän, främst landsting men även hushållningssällskap och vissa andra, har därigenom åsamkats betydande utgifter i form av räntekostnader m. m. i avvaktan på statsbidragets erhållande. Med anledning härav framhöll förra årets riksdag bl. a. att en ny bidragsordning bör tillämpas och att en plan för avveckling av statens utfästelser borde utarbetas och tillämpas vid sidan av den nya bidragsordningen.

Förslag till ny bidragsordning har sedermera framlagts av 1955 års lantbruksundervisningskommitté och har efter vederbörlig remiss resulterat i förslag till årets riksdag. Detta förslag, som bl. a. innebär att statsbidraget till byggande av lantbruksundervisningsanstalter anpassas till vad som gäller för andra motsvarande yrkesutbildningsanstalter, synes ej böra föranleda någon erinran. Dock må framhållas att om statsbidrag ej skall utgå till ekonomibyggnader avseende skolorbruk, en erforderlig justering av bidraget till driftkostnaderna vid lantbruksundervisningsanstalterna bör komma till stånd. Då emellertid frågan om bidrag till driftkostnaderna överväges inom 1955 års lantbruksundervisningskommitté framställs i detta sammanhang inget yrkande härom.

Däremot kan inte departementschefens ställningstagande i fråga om avveckling av ovannämnda eftersläpning godtagas. Det måste, såsom 1960 års riksdag framhöll, anses rimligt att staten infriar dessa sina löften. Särskilt anmärkningsvärt är det att riksdagens önskemål om en plan för denna avveckling inte efterkommit till någon del, detta i all synnerhet som förslag härom framlagts av 1955 års lantbruksundervisningskommitté och tillstyrkts av praktiskt taget samtliga remissinstanser.

Det kan nämnas att eftersläpningen omfattar ca 23 milj. kronor. Departementschefen förordar att 2 milj. kronor anvisas för budgetåret 1961/62 till avveckling av denna statens skuld. Med ett årligt anslag av sådan omfattning skulle det dröja minst 12 år innan beloppet slutligt reglerats, måhända ännu längre tid, eftersom eftersläpningen 23 milj. kronor baserar sig på de beräknade byggnadskostnaderna och de faktiska kostnaderna sannolikt är större.

1955 års lantbruksundervisningskommitté har framhållit att det vore rimligt om sagda skuld avvecklades genom ett engångsanslag. Som ett absolut minimum har kommittén angett slutlig avveckling inom en 5-årsperiod. Kommitténs förslag har vunnit överväldigande anslutning i remissyttrandena. I åtskilliga remissyttranden har förordats avveckling genom engångsanslag. Endast en remissinstans har ansett sig kunna godtaga längre avvecklingstid än 5 år.

Det är i hög grad påkallat att ett större anslag beviljas till avveckling av nämnda skuld. Det synes också erforderligt att riksdagen därutöver påtalar angelägenheten av en snabb avveckling. Detta bör ske dels genom att ifrågavarande belopp uppföres på särskilt anslag, dels genom anhållan i skrivelse till Kungl. Maj:t om att återstående belopp bör avvecklas under de därpå följande budgetåren. Med hänsyn härtill och till bl. a. vad som anförts i remissyttrandena bör anslaget till avveckling fastställas till 5 milj. kronor för budgetåret 1961/62 och återstoden på lämpligt sätt uppdelas på de följande två budgetåren.

Vad beträffar bidragsgivningen till byggnadsprojekt till vilka bidrag skall erhållas enligt ny ordning, dvs. projekt för vilka statsbidragsansökan ingivits efter den 1 april 1960, synes det av departementschefen förordade beloppet, 1 milj. kronor, vara alltför knappt tilltaget. Ansökningar om bidrag enligt den nya ordningen föreligger för ett sammanlagt belopp om ca 9 milj. kronor. Därtill torde den tidigare eftersläpningen av bidragsgivningen ha medfört avvaktan med vissa byggnadsarbeten, varför torde föreligga ett ackumulerat byggnadsbehov som ännu inte redovisats i form av bidragsansökan. Nämnas må även den i remissyttrandena framhållna angelägenheten av att utbyggnaden på ifrågavarande område inte eftersättes. Vidare innebär den nya bidragsordningen att projekt till vilket statsbidrag avses inte får påbörjas förrän Kungl. Maj:t beslutat i bidragsfrågan. En sådan ordning synes förutsätta en rimligare proportion mellan anslag och byggnadsbehov än vad departementschefens förslag innebär. Av här nämnda skäl bör nybyggnadsanslaget för budgetåret 1961/62 fastställas till 2 milj. kronor. Departementschefens förslag att beloppet skall anvisas som reservationsanslag bör ej föranleda någon erinran om anslaget får den omfattning som här förordats.

Jämfört med föregående år innebär här förordade belopp en betydande uppräknig av ifrågavarande anslag. Någon statsfinansiell utgiftsökning i reell mening är det dock inte fråga om. Frågan gäller hurvida staten på ett någorlunda korrekt sätt skall söka bestrida de utgifter från tidigare år som den påtagit sig men som enligt departementschefens förslag skulle ställas på en oviss framtid.

Med hänvisning till ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av nionde huvudtiteln, Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter, måtte

- a) till *Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* enligt intill den 1 april 1960 gällande bidragsordning för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 5 000 000 kronor,
- b) till *Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* enligt efter den 1 april 1960 gällande bidragsordning anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor, samt
- c) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag om att kvarstående utgifter för Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter enligt intill den 1 april 1960 gällande bidragsordning må bestridas under budgetåren 1962/63 och 1963/64.

Stockholm den 26 januari 1961

Harald Pettersson

Ferdinand Nilsson
i Kungsängen

Ivan Svanström

Nils-Eric Gustafsson

Thorsten Larsson

Ernst W. Olsson

Bertil Jonasson

Eric Carlsson

Herbert Hermansson

Georg Carlsson